

Stanislav Beran

STRACH NAD ŘEKOU

ilustroval
Ján Kurinec

HOST

© Stanislav Beran, 2024

Cover and illustrations © Ján Kurinec, 2024

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2024 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-2506-5 (PDF)

ISBN 978-80-275-2507-2 (ePUB)

ISBN 978-80-275-2508-9 (MobiPocket)

Věnováno Matyášovi a Jáchymovi

NAD ŘEKOU

Mikulášovi připadá, že lodě na řece se zдалky podobají krabicím od bot. Většinou jsou celé bílé, s malými křesílky u stolků na palubě. Lidi na nich vypadají jako tmavé tečky, které pomalu přecházejí sem a tam. Občas se tečky potkají na jednom místě a vytvoří větší skvrnu. Někdy krabice od bot vydá hluboké zatroubení a přirazí ke břehu. Mezi krabicemi se proplétají menší krabičky, třeba jako od sirek. Krabičky od sirek jsou rychlejší a netroubí. Po mostech přejíždějí auta, ta vždycky po chvilce zmizí v tunelech nebo mezi domy.

Svíí slunce a Mikulášovi je horko. Sedí pod stromy a pozoruje řeku. Za mostem kus po proudu stojí zbytky zimního stadionu, ve kterém s Čurdou byli, když hokejisti vyhráli mistrovství světa. Ze stadionu zbyly jen hromady hlíny, na kterých se kluci učí skákat na kole. Táta hned po víkendu Mikulášovi ukázal, kde ten zimní stadion stál. A Mikuláše překvapilo, že je to jen kousek od místa, kde bydlí. Vlastně jen pod kopcem u řeky, stojí tam taková velká stará vila. Tam si tenkrát s tátou sedli, táta si dal pivo a Mikuláš kolu.

Nechce si to přiznat, ale nejspíš celou dobu od návratu domů čeká, že se nějak dozví, jestli už je Čurda zpátky, nebo jestli se teprve vrátí, že ještě musí být trpělivý a dál čekat. Nechce se mu

věřit, že by prostě jen tak odletěl a nechal všechno být. Jeho, Mikuláše, dům, králíky, slepice. Že by se nevrátil, aby Mikulášovi řekl, jestli letadlo létá tak, jak má. Aby mohli mít radost oba. Protože to by znamenalo, že Čurdovi na ničem z toho, co tu nechal, nezáleželo. Že Mikuláše jen využil. Když mu takhle myšlenka přišla na mysl poprvé, ucítil něco jako paniku a lítost, do očí se mu nahrnuly slzy. Vzápětí se dostavila zlost, že ho vůbec něco takového napadlo. Čurda nikam neuletěl. Jen se během letu stalo něco, co mu zabránilo vrátit se na louku k Mikulášovi, to je všechno.

Slíbil si, ve skutečnosti to tedy slíbil babičce, že zavolá. Zavolá a nenápadně se zeptá, jestli je všechno u Čurdy v pořádku. Jestli už je doma. A uvidí. Protože stát se mohlo cokoli. A už měl dost dlouhou dobu na to, aby si vymyslel spoustu rozumných důvodů, proč Čurda ještě nepřiletěl. Letadlu mohl dojít benzín

a muselo přistát jinde. Porouchalo se kormidlo, nebo se Čurda prostě ztratil. Z výšky každý kus země vypadá úplně jinak, než když na něm člověk stojí. Ještě babičce nezavolal, nechce vypadat nedočkavě, ale zavolá. Určitě.

Za zády mu něco zarachotí a vzápětí kolem něj projede kluk na skateboardu. Pak ještě další dva. Jsou starší než Mikuláš, ale občas je vídá ve škole. Na sobě mají roztrhaná trička bez rukávů, na hlavách naražené počmárané kšiltovky.

„Čau,“ pozdraví ten nejmenší Mikuláše. Přišlápne prkno a vyběhne s ním až k obrovskému kovovému kyvadlu, které trčí nad řekou a které se dnes nepohybuje.

Mikuláš se opře o kmen stromu a sleduje kluky, jak jezdí kolem kyvadla. Občas se pokusí seskočit s prknem zpátky na cestu, ale moc jim to nejde. Vždycky vyskočí do výšky a prkno jim jen odpadne od nohou. Povzbuzují se, křičí, a to Mikuláše ruší. Vstane a sejde po schodech k zamřížovaným vratům vedoucím do prostoru pod kyvadlo. Na mříži visí cedule — Vstup zakázán. Kdoví co za těmi dveřmi vlastně je. Vypadá to jako vchod do velkého sklepa.

Mikuláš mrkne na hodinky. Je čas, máma přijede za chvíli z práce, slíbil jí, že spolu půjdou na nákup a že jí pomůže. Vyšlápne schody a u laviček najde kluka, který ho před chvílí zdravil, jak drží v ruce ulomené kolečko od skejtu. „Co je?“ zeptá se.

„Doufám, že to nemám zlomený,“ odpoví kluk a smutně kouká na kamarády, co se dál prohánějí kolem kyvadla.

„Zlomils prkno?“ chce vědět Mikuláš.

„Ne, spíš ruku, bolí jako prase. A prkno je taky v háji.“

„Co se stalo?“

„Co by? Skočil jsem a místo toho, abych jel dál, ulítlo kolo a já šel na hubu. Musím koupit nový a zkusit to opravit.“

„Prkno je v pohodě?“

„Asi jo, uvidím až doma. Počkám na ostatní, za chvíli stejně pojedeme všichni.“

Mikuláš si prohlíží klukovu naraženou ruku, která je na jednom místě taky škaredě odřená. „Měl by sis to dojít aspoň umejt,“ řekne nakonec.

„To je dobrý, umeju to doma,“ ušklíbne se kluk a Mikulášovi připadá, že to řekl nějak významně. Skoro pyšně. Pořádná odřenina ke skejtu asi patří. Kdo nejezdí, ten nepadá, tohle pořekadlo už slyšel.

„Co ty tu vlastně děláš?“ zeptá se Mikuláše.

„Jen tak, čumím na řeku, už ale půjdu domů.“

„Aha,“ utrousí a pohazuje si ulomeným kolečkem ve zdravé ruce. „Musím koupit nový. Koupím modrý.“

„Modrý budou pěkný,“ přikývne Mikuláš. „Tak zatím.“

„Čau.“

Přejde přes parkoviště a napadne ho, že domů sjede tramvají. Na ostrůvku už ale stojí hodně lidí, takže si to rozmyslí a vydá se dolů ulicí. Na křižovatce auta, která odbočují doprava k řece, mizí v tunelu, v tmavé díře, a ta Mikulášovi trochu připomíná tmu, kterou s Čurdou procházeli, kam se jim zachtělo.

POŘÁD NIC?

„Ahoj, babi,“ volá Mikuláš do telefonu, ale slyší jen podivné praskání a jiné nezvyklé zvuky. „Haló, slyšíš mě?“

„Mikuláši,“ ozve se konečně.

„Haló, slyšíš mě?“

„Špatně. Počkej, já půjdu ven, tam bude lepší signál.“ Babička do telefonu taky mluví hodně nahlas, jako by si myslela, že když bude slova vyslovovat potichu, tak ji na tu velkou dálku nebude slyšet. „Už je to dobrý?“ křičí dál babička.

„Lepší, nemusíš tolik křičet.“

„Aha, tak promiň,“ klesne babička hlasem. „Takhle třeba?“

„Jo. Jak se s dědou máte?“

Máma v kuchyni připravuje večeři a po očku Mikuláše pozoruje. Je ráda, že babičce zavolal. Zdálo se jí, když od nich před týdnem odjížděli, že se s Mikulášem něco stalo. Že byl myšlenkami někde úplně jinde než s nimi. Ani jim neřekl, kam to v neděli po obědě zmizeli. Jako by se něco stalo s nimi se všemi, během toho posledního prázdninového týdne. Ale nikdo nic neřekl, rozloučili se a odjeli. Sama se Mikuláše vyptávat nechtěla, však on se jí svěří sám, až bude chtít.

„Všechno v pořádku,“ huhlá babička. „Jen děda teď chodí hrbatej.“

„Jak to?“

„No, pořád ho bolí, jak spadl z toho plotu, víš?“

„Aha. A kde je teď?“

„Kde asi?“ zasměje se babička. „Na houbách přece. Říkal, že si musí dojít pro křemenáče, než mu je na těch jeho místech někdo ukradne.“

„Kdo by mu je kradl? Čurda?“ vypustí pátrací otázku Mikuláš.

„Jo, hochu, to já nevím, toho už jsem pár dní neviděla. Ale znáš dědu. Nevydrží jen tak sedět a nic nedělat. Co táta s mámou, jak se mají? A co škola?“

„Máma s tátou dobrý. Škola nuda, znáš to.“

„Ale prosím tě, neříkej. Určitě ses na spolužáky těšil, máte tam svoji zábavu, ne?“ křičí už zase do telefonu babička.

„Babičku pozdravuj,“ kýve na Mikuláše z kuchyně máma.

„Ale jo, těšil,“ souhlasí Mikuláš. „Máma tě zdraví. Byli jsme nakupovat.“

„Tak to je dobře. Tak se tam v Praze mějte hezky a zase zavoláš, jo?“

„Určitě,“ odpovídá Mikuláš. „Jo, a taky pozdravuj dědu,“ dodá rychle. „Ahoj.“

„Ahoj, Mikulášku.“

Mikuláš odloží telefon a chvíli bez hnutí zírá z okna. Přes střechy sousedních domů vidí špičku věžičky na Výstavišti, kolem ní létají rackové. Rackové u babičky a dědy nejsou, rackové si létají jen tam, kde kolem řeky chodí lidi, kteří hází kachnám rohlíky, a tak můžou občas kachnám kus rohlíku ukrást. Zdá se mu, jako by i přes okno na tu vzdálenost slyšel to jejich protivné vřískání.

„Co říkala babička?“ strčí máma hlavu do dveří.

„Nic moc. Maj se dobře a děda je na houbách,“ odpoví Mikuláš.

„Za chvíli bude jídlo,“ řekne máma. „Táta už taky jede z práce domů. Máš něco do školy?“

„Ještě nic,“ zavrtí Mikuláš hlavou. „Nestraš, vždyť to sotva začalo.“

„Já vím,“ zasměje se máma a zmizí v kuchyni.

Mikuláš vytáhne z kapsy telefon a zamyšleně si prohlíží fotky. Skoro na všech je Čurda, na té poslední letadlo kroužící nad loukou a Mikulášovi se zdá, že vidí i mávající ruku. Ale Čurda je pryč a ve srovnání s tím, co spolu zažili, je tady nuda. Ani nemá komu se svěřit. Spolužáci by mu nevěřili, jako mu na začátku nechtěl věřit ani táta.

Čurda se pořád nevrátil. Teď mu to řekla babička. Přesto nějak odmítá uvěřit, že by jen tak uletěl a nechal tu Mikuláše být. Na to si za těch pár týdnů začali být trochu moc blízcí. Anebo se Mikuláš spletl a pro Čurdu byl celou dobu jen někým, kdo omylem objevil jeho tajemství. Ale tomu Mikuláš prostě nevěří.

TÁTOVY VÝPOČTY

„Záhada ztracené polární stanice“. Z komiksu, který o prázdních rozečetl, mu zbývá jen několik posledních kapitol. Krátkozraký detektiv ho ale začíná rozčilovat. Všechny ty příběhy mu najednou přijdou na jedno kopyto. Člověk, pes, obývací s krbem a knihovnou. Lahve s dopisy. A s rozuzlením, které může být pravda, a taky nemusí. Zmizela celá polární stanice i s pěti polárníky, které tam měsíc předtím dopravil vrtulník. Propadli se a zmizeli v ledu? Odesl je vítr při sněhové bouři? Nebo je unesl sněžný muž a celou stanici pak rozbil? Detektiv listuje velkou knihou a cosi si zapisuje. A kde je Čurda? Má detektiv v té své knize něco o Čurdovi? Těžko. Na konci příběhu si Mikuláš přečte, že stanice i s polárníky pluje na obrovské kře, která se od kontinentu odlomila, kolem mysu Horn a míří k Austrálii. Kdo by to byl řekl, že jo? A jak to, že si nikdo nevšiml, že se Antarktida v těch místech, co stanice zmizela, trochu zmenšila? Tomu, kdo komiks namaloval, asi začaly docházet nápady. V posledním rámečku další flaška, kterou detektiv hodil do moře.

Táta přijel z práce a pomáhá mámě s večeří. Mají těstoviny s kuřecím masem. Takové jídlo babička nevaří. Za celé prázdniny u ní byly jen jednou kolínka s rajskou omáčkou, a to jen proto, že neměla mouku na knedlíky. Ani rohlíky vlastně neměla,

protože jí je den předtím sebral děda a udělal z nich těsto jako návnadu na ryby. Babička se zlobila a děda pak stejně nic nechtěl. Aspoň si pak u oběda nemohl stěžovat, že kolínka nemá rád. Mikulášovi ta rajska připomněla školní jídelnu, tam mají kolínka každou chvíli, i tu rajskou jim dělají. S tou babiččinou se ale nedá srovnat.

Táta se po večeři ještě zavře do pracovny, máma si pustí televizi. Mikuláš se vysprchuje a převleče do pyžama.

Najednou se ve dveřích jeho pokoje objeví tátova hlava. „Volal jsi s babičkou?“ zeptá se.

„Jo, volal,“ přikývne Mikuláš.

„A co? Všechno v pořádku?“ Táta vejde do pokoje a posadí se na židli u Mikulášova psacího stolu.

„Jo, babička říkala, že Čurda není doma a děda je na houbách.“

„Co ale bude, když se Čurda opravdu nevrátí?“

„Ale on se přece vrátí! Přece, vrátí se ten nově Čurda, kterému jsme sebrali letadlo a starej Čurda mu s ním odletěl.“

Táta prohrábne Mikulášovi vlasy. Mikuláš se trochu lekne, vždycky když se táta takhle tváří, nemívá pro něj dobré zprávy. „Víš,“ začne táta, „já jsem nad tím trochu přemýšlel. A vyšlo mi to jinak než tobě.“

„Jinak?“ pípne Mikuláš. A v tom okamžiku mu hlavou proběhne všechno, všechna ta místa, kde s Čurdou byli, jak se seznámili v Irkutsku, když ho Mikuláš špehoval a málem se odtud nevrátil, hokejový zápas na Štvanici, návštěva Kašpara při jeho rekordním letu a přemlouvání, aby jim věnoval motor do letadla, který sám sestrojil. Taky si vzpomene na Tomáše a Rendu a jak to s Rendou málem špatně dopadlo. A na Čurdu a na dědu, na tu slepičí vraždu a rvačku, při které děda spadl z plotu a pak se s Čurdou udobřili. Na všechnu tu dřinu, kterou zažili při stavbě letadla, a nakonec i na tu poslední noc, kdy cítil nejdřív

ohromnou radost, když se letadlo s Čurdou vzneslo do vzduchu, a pak smutek a strach, když se Čurda nevrátil. Co na tom může být jinak? běží Mikulášovi hlavou a nechápavě pokrčí rameny.

„Jinak,“ přikývne táta. „Půjč mi nějaký papír a tužku.“

Mikuláš mu podá prázdný školní sešit a opře se o tátovo rameno, aby viděl, co bude do sešitu psát.

„Takže, s Čurdou ses viděl naposledy asi před tejdnem, vid'. To byl konec srpna.“ Táta nakreslí do sešitu čtverec a do něj napíše — srpen. „A říkal jsi, že když Čurda s letadlem odletěl, tak byla zima. Třeba březen?“

„Třeba březen,“ souhlasí Mikuláš.

Táta nakreslí další čtverec, do kterého napíše — březen. A ty dva čtverce pak spojí dlouhou čarou. „Tady,“ ukáže na srpen, „tady s tebou Čurda byl, že jo? A od srpna až do března už ne. Protože odletěl pryč a nevrátil se, je to tak?“

„Asi jo.“

„No a tady, v březnu, stálo na kraji lesa už hotový letadlo. Říkám to správně?“ ujišťuje se táta.

„Bylo tam, hotový a lítalo.“

„A já se teda ptám, kdo to letadlo dostavěl?“

„Čurda přece,“ řekne Mikuláš. „Nikdo jinej o letadle nevěděl.“

„Ale jak ho mohl dostavět, když tu nebyl?“ zeptá se táta a pořád se tváří vážně.

„No, on mi říkal, když jsme tam tu noc přišli, že ho dostavěl, až když jsem se vrátil s váma do Prahy. Po prázdninách.“ Mikulášovi se vůbec nelíbí, co táta říká, a ještě míň se mu líbí to, že cítí, že táta může mít pravdu.

„Ale jak ho mohl dostavět, když už tam nebyl? Rozumíš mi?“ vpytává se táta trpělivě dál. Bojí se, aby toho na Mikuláše nebylo moc. Vidí, že tomu, co se mu chystá říct, asi ani moc rozumět nechce. Že se spokojil s vysvětlením, které dostal tu noc

od Čurdy, a raději nechce dál nad ničím přemýšlet. Protože je to snazší a protože ví, že sám s tím, co se nakonec možná stalo, stejně asi nemůže nic udělat.

„Já nevím,“ řekne nakonec Mikuláš. Snaží se uspořádat si v hlavě to, co mu táta říká, a úplně přitom cítí, jak takové myšlenky bolí.

„Je to jednoduchý,“ vysvětluje táta a zabodne tužku na čáru mezi čtverci s pojmenováními březen a srpen. „V době mezi srpnem a březnem musel do těch vašich kasáren chodit někdo, kdo to letadlo dokončil. Věděl o tom místě někdo další? Babička? Děda?“

„O nikom nevím,“ vysouká ze sebe Mikuláš. Představa babičky, která čte ve výkresech a dává dohromady letadlo, mu přijde legrační. Děda? V žádném případě.

„Takže je jen jediná možnost,“ tukne táta tužkou na papír. „Že se Čurda vrátil a letadlo dokončil on.“

DVOJČATA

Na větvi smrku sedí holub. Není to ale městský holub, takový, který v parku obchází lavičky a vyzobává drobký. Tenhle je mnohem větší, hnědý a šedý, s lesklým kroužkem peří na krku. Větev je tenká a pokaždé, když se holub pohne, zatřese se na smrku celá špička. Mikuláš z holuba nemůže spustit oči. Sedí v lavici u okna a krásně na něj vidí. Rukou si podpírá bradu a to, co se děje u tabule před ním, moc nevnímá.

Vlastně už od rána mu všechno kolem přijde divné. Jiné. Nemůže dostat z hlavy, co mu včera říkal táta. Když spolu domluvili, když táta řekl to svoje: „Čurda se vrátil a letadlo dokončil on,“ podráb Mikuláše ve vlasech, vstal a z pokoje odešel. Nic dalšího už Mikulášovi neřekl, ani když spolu pak ještě seděli v obýváku u televize. V pokoji po něm zůstal jen ten papír, na kterém bylo napsáno „srpen“ a „březen“, nic víc. Jako by pro tátu byla celá věc uzavřená. Jako by si neuvědomoval, že Mikulášovi v té chvíli zpřeházel všechno, s čím se po návratu domů pokouší vyrovnat. Najednou se mu v těle uhnízdil strach, že se o jejich tajemství dozvěděl někdo další. Snad má táta pravdu a snad se Čurda vrátil. Mikuláš si to opravdu přeje.

Holub zamává křídly, plácání upoutá pozornost dalších dětí sedících u okna.

za oknem školy seděl na stromě velký divný holub, kterého jsme tu ještě nikdo neviděl

„Takže,“ ozve se hlas od tabule. „Ano, za oknem nám na stromě sedí pták a pro některé z vás to znamená, že mě nemusí poslouchat. Vid', Mikuláši?“

Mikuláš trhne hlavou a omluvně se na učitele usměje.

„Je to nějaký divnej holub,“ ozve se Mikulášovi za zády.

„To je pravda,“ přikývne učitel. „Tohle není takovej ten, co vám lítá kolem okna bytu. Tohle je holub hřivnáč. Žije v lese.“

„A jak to víte?“ zeptá se znovu hlas za Mikulášem. „Vy přece učíte češtinu, ne biologii.“

„Že učím češtinu, přece neznamená, že pak už nic jinýho nevím,“ usměje se učitel a přejde od tabule k oknu. Holuba pohyb za oknem vyplaší, hlasitě zapleská křídly a odletí.

„A je po srandě,“ drbne spolužák Mikuláše zezadu do ramene.

Mikuláš se otočí. V lavici za ním se šklebí dva skoro stejné obličej. Petr a Ema. Dvojčata, která jsou od sebe k rozeznání jen podle vlasů a oblečení. Petr je po prázdninách ostříhaný skoro dohola, Ema přišla s jedním culíkem modrým a druhým červeným. Třídní je zatím nechal sedět v lavici pohromadě, ale Mikuláš ví,

že stejně jako vloni a rok předtím tenhle zasedací pořádek vydrží nanejvýš do konce září. Protože tihle dva, když jsou spolu, jsou jako pytel blech. Vloni do školy jezdili na koloběžkách, letos je vyměnili za prkna. Občas jim říkají Ema a Eman, když chtějí Petra naštvat. Ale Petr si z toho nic moc nedělá. Vloni před prázdninami měli oba vlasy skoro stejně dlouhé a chvíli se bavili tím, že si Petr udělal doma culíky jako Ema a oblékal se do jejího oblečení. Nikdo pak pořádně nevěděl, který z nich je který. A protože Ema se na rozdíl od Petra dobře učí, všichni jsou dodnes přesvědčení, že pár písemek takhle napsala místo něj.

Bydlí kousek od Mikuláše, u velkého kostela na Štrosmajeráku, v takovém ošklivém domě, co má u vchodu bronzovou

pamětní desku, protože v tom domě před pár lety umřel nějaký muzikant.

„Naopak, sranda pokračuje,“ opraví Petra učitel. „Napíšete si souvětí: Za oknem školy seděl na stromě velký divný holub, kterého jsme tu ještě nikdy neviděli, ale už odletěl a my se musíme dál učit. Tak, máte to? Udělejte mi větný rozbor toho souvětí, věty hlavní, vedlejší a tak dál, jako obvykle. Máte na to pár minut. A Mikuláš nám pak souvětí napíše na tabuli. Jedem.“ Učitel se postaví k oknu a s rukama v kapsách si tiše pohvizduje.

Mikuláš se na složité souvětí nemůže soustředit. V noci, než usnul, myslel na list papíru, který mu táta nechal v pokoji. A měl pak i divné sny, ve kterých se mu zjevoval Čurdův obličej, který se ale Čurdovu obličejí moc nepodobal, protože měl pod nosem tenký knírek jako pilot Kašpar. Ale byl to Čurda, tím si byl Mikuláš jistý, poznal hluboké vrásky kolem očí a pusy i rozčuchané bílé vlasy, které mu trčely pod leteckou kuklou. Ale pak se najednou vedle Čurdy objevil druhý Čurda, úplně stejný, jen v montérkách a nátělníku, takový, jak ho Mikuláš znal. A ti dva Čurdové se v tom snu mezi sebou hádali, který z nich je ten pravý, a který má tedy právo na tom místě v tu chvíli vlastně být. A rozsoudit je měl on, Mikuláš. A Mikuláš horečně hledal ve svém komiksu s krátkozrakým detektivem kapitolu, ve které by detektiv rozluštil záhadu dvou stejných osob na jednom místě. Nemohl ale žádnou takovou kapitolu najít. Probudil se zpocený a nevyspalý, máma mu ráno u snídaně pořád sahala na čelo, jestli nemá teplotu, a nechtěla ho pustit do školy.

„Máš to?“ dlobne Petr Mikuláše do zad.

Mikuláš zavrtí hlavou a pokrčí rameny.

„Ségra už to dodělala, pošlu ti to,“ zašeptá Petr a po chvíli Mikuláš cítí, jak se mu za tričko sune lístek papíru. Protáhne se

a prsty opatrně lístek vyloví. Ema je fakt dobrá, tohle by nedal dohromady, ani kdyby mu bylo dobře.

„Běží poslední minuta,“ mrkne učitel na hodinky a vrátí se od okna k tabuli. Mikuláš rychle přepíše větné schéma do sešitu a z Petrova lístku udělá kuličku, kterou hodí do batohu.

„Tak pojď, Mikuláši, napiš nám tu větu na tabuli,“ usměje se učitel, Mikuláš vstane a loudá se na stupínek.

Přepíše větu a ohlédne se do třídy. Někteří mají oči zabodnuté do lavice, to jsou ti, kteří si s větou nevěděli rady a snaží se, aby si jich učitel nevšiml. Ti ostatní spokojeně čekají, jak se Mikuláš zapotí. Ten se usměje a přepíše ze sešitu schéma, které mu poslal Petr.

„V pořádku,“ přikývne učitel. „Posaď se.“

Třída znovu ožije, někdo Mikulášovi, který se loudá zpátky do lavice, nastaví nohu. Ten chodidlo v bačkoře překročí a utrousí: „Blbče.“ Posadí se do lavice a otočí se k dvojčatům. „Dík, tohle bych asi nedal.“

Petr Emu zatahá za červený culík. „To je v pohodě. Ségra ráda pomáhá, vid’?“

„Občas musím,“ usměje se Ema.

„Tak,“ zazní znovu od tabule hlas učitele. „Opište si zadání úkolu, který mi do příště zpracujete. Je tam pár takových podobných větiček, tak doufám, že si s tím poradíte.“ Ozve se zvonek, Mikuláš do sešitu v rychlosti načmárá zadání úkolu a uklidí ho do batohu. Učitel zmizí ze třídy.

„Co s tebou je?“ zeptá se Petr. „Vypadáš, jako bys lítal aspoň sto metrů nad zemí. Nejseš zabouchlej?“

„Nech ho bejt,“ zastane se Mikuláše Ema. „Třeba je mu jen blbě.“

„Jsem v pohodě,“ usměje se Mikuláš.

KDE JE ČURDA?

Ale není v pohodě. Po vyučování nejde ani na oběd a zamíří na svoje oblíbené místo ke kyvadlu. Lidé tu sedí na lavičkách, venčí psy, hluk z hlavní ulice u stadionu sem doléhá jen slabě. Vidí pod sebou auta, jak pořád, bez přestání vyjíždějí z tunelu a v koloně se řadí na mostě.

Tunel. Takový má pocit z času. Protože najednou ten čas, o kterém byl přesvědčený, že ho musí jen přečkat a pak že všechno půjde nerušeně dál, s Čurdou a vším tím ostatním, ten čas najednou získal podobu tmavé díry, do které když vstoupíš, tak z ní není cesty zpátky. Tunel — tma, chlad a nejistota, co najdeš na druhém konci. A do takového tunelu ho včera večer táta tou svojí nepříjemnou úvahou strčil. Čurda neodletěl, Čurda se vrátil. Ale kdy? A jak? A nijak mu v takových úvahách nepomáhá to, že ví o skříní v kasárnách. Čurda přece nemohl odletět do jiného času. Takže jestli má táta pravdu, znamená to, že teď, v tuhle chvíli, Čurda někde musí být. Ale kde? Domů se nevrátil, babička přece řekla, že jeho dům je prázdný. Nejlepší by bylo, kdyby k nim mohli nějaký víkend dojet, aby se sám přesvědčil. Táta by mu pomohl. Rozhodne se, že o to večer rodiče poprosí.

A vzpomene si na toho divného holuba, který dnes seděl za oknem, a taky si vzpomene, že holubi nosili krátkozrakému

detektivovi zprávy, ve kterých ho policie prosila o pomoc. A napadne ho, že ten dnešní holub možná přiletěl za ním, aby mu předal zprávu. Zprávu o tom, že na něj Čurda asi čeká. Anebo jinou zprávu, které v téhle chvíli Mikuláš ještě úplně nerozumí, ale jednou se mu ji podaří rozluštit.

Po silnici pod kopcem projíždí velký výletní autobus nacpaný turisty. Turisté si ukazují na lodě na řece a výletníkům na palubách mávají. Lodě houkají a na palubách u stolků je živo.

Mikuláš cítí, že ten nepříjemný pocit, který ho celý den ovládal, pomalu mizí. Neví ještě, že takové věci člověka potkávají docela často a že jediné, co proti nim pomáhá, je čas. Čas a pomoc, která přichází od těch nejbližších.

EMA

„Je divnej,“ odfrkne si Petr, skočí na prkno a ujíždí z kopce dolů. Kolečka skateboardu drnčí na malých černých a bílých kostkách mozaiky chodníku, to má Petr rád, aspoň ho lidi slyší dřív, než k nim dojede, a stihnou uskočit.

Ema se loudá za ním a přemýšlí. Mikuláš dneska vypadal vážně divně, jako by duchem ani nebyl s nimi ve třídě. Z toho podělaného holuba nemohl spustit oči. Má Mikuláše docela ráda, je to takový ten kluk, který si nic nedělá z toho, co jsou pro ostatní ona a brácha zač, nesměje se, když si z nich některý učitel utahuje kvůli tomu, jak je máma zas vyparádila, ani na ně nežaluje, když Petr udělá nějaký průšvih. Do školy ho nikdo nevozí. A netahá s sebou všude nintendo, jak to dělá spousta pitomců ve třídě.

„Dělej, kde se couráš,“ zavolá na ni Petr, který už čeká na křižovatce. „Vypadáš skoro tak mimo jako on,“ řekne jí, když Ema dojde až k němu. „Jedem do přístavu, ne?“ ukáže do dálky.

„Třeba,“ pokrčí Ema rameny a položí svoje prkno na chodník.

„Nebo na tržnici, mrkout se, co dělá máma?“

„Radši přístav,“ odpoví Ema a odrazí se. Koukat se na mámu, jak stojí za barem, se jí právě teď vůbec nechce.

MAPA

Mikuláš se víkendu nemohl dočkat. Máma se divila, když ji před spaním poprosil, aby jeli za babičkou a dědou.

„Takhle brzo?“ zavrtěla hlavou. „Vždyt ses odtud sotva vrátil. Stejská se ti, vid?“ usmála se.

„Asi jo,“ pokrčil Mikuláš rameny. „Stejně jsme na víkend neměli žádnéj plán, ne?“

„Promluvím s tátou,“ řekla máma a bylo to.

Táta proti výletu samozřejmě nic neměl. „Aspoň se podívám, jestli už nezačaly zrát podzimní jablka.“

„Na ty je ještě brzo, Pražáku,“ rozesmála se máma.

Takže i táta je Pražák, pomyslel si Mikuláš. To je jedno, Pražák Nepražák, o víkendu pojedou.

Jenže jak zjistil, o víkendu někam z Prahy jedou asi všichni. Všichni Pražáci. Aspoň Mikulášovi to tak připadá. V sobotu vyrazili od domu hned po ránu, ale zdá se, že taková věc napadla asi každého. Kolona aut se pomalu sune už od sjezdu z dálnice. Spousta aut má na střeše připevněná kola, některá za sebou táhnou obytné přívěsy. Jako by se všichni chtěli o víkendu přestěhovat.

Řídí táta a máma mu celou cestu říká, že jede jako prase. Každou chvíli někoho předjíždí. Nakonec ale cestu přežijí a zastaví před chalupou na návsi.

Ze dveří vyjde babička a obejmě Mikuláše a mámu, táta jí dá pusu na tvář. „Tak jste tady,“ opakuje babička pořád dokola a táhne je do kuchyně.

„Mikuláš nedal pokoj, museli jsme přijet,“ řekne máma.

„To je hezký,“ zabublá spokojeně babička a pohladí Mikuláše po hlavě.

„Kde je děda?“ zeptá se Mikuláš.

„Vzadu na zahradě. Topí krtka.“

„Cože dělá?“

„Topí krtka,“ zopakuje babička. „Prevít jeden, rozryl celou zahradu. Teda ten krtek. Tak mu děda do krtin pouští hadicí vodu.“

„To chci vidět,“ vyskočí Mikuláš ze židle a běží na zahradu. Děda vypadá jako bláznivý hasič z grotesky, běhá s hadicí, ze které teče proudem voda, a její konec vráží do země. Jen přílba mu chybí. „Ahoj, dědo,“ zavolá Mikuláš a běží k němu.

„Nazdar, kluku,“ zdvihne děda hlavu a usměje se.

„Co to provádíš? Krtek?“

„Pacholek jeden. Celej rok od něj byl pokoj, a najednou tohle. Ale já mu ukážu, rejt mi tady v trávě.“ Děda vytáhne hadici, přeběhne k další kupce hlíny a vrazí ji do ní. Má obuté holínky, jimi čvachtá v kaluži, která se mu vytvořila pod nohama.

Mikuláš se zastaví opodál, aby si nenamočil tenisky. „Ten je teda pracovitej,“ ukáže na spoustu kupek v zahradě. „Myslíš, že to pomůže? Že se utopí?“

„Nic lepšího na krtka není,“ pokrčí děda rameny. „Mám ještě takovou past, jenže nevím, na kterou krtinu ji nastražit. Tak zkusím tohle.“

„A co jinak?“ zeptá se Mikuláš. „Čurdovy slepice k nám nelezou?“

„Naštěstí ne,“ zabručí děda. „Vypadá to, že jim ten starej blázen nějak domluvil, aby daly pokoj. Od té doby, cos odjel, si babiččiných záhonů nevšímaj. Vůbec jsou nějaký bez života.“

Nad lesem se v dálce objeví stříbrné letadlo. S vrčením se pomalu blíží nad vesnici. Mikuláš ho chvíli pozoruje, jako by čekal, že se v nějakou chvíli promění v to jejich, starodávné, ze kterého mu zamává Čurda.

Děda mezitím přeběhne k další krtině a vrazí do ní hadici. „Tady máš, potvoro,“ bručí přitom. Letadlo přeletí vesnici a zmizí v dálce.

„To mu to naleješ do všech děr?“ ozve se jim za zády. Máma se připlížila tak tiše, že si jí vůbec nevšimli.

„Ahoj, holčičko,“ obejmě ji děda a dá jí pusku na tvář. „Do všech děr, to si piš. Přede mnou se neschová.“

„Máte jít k obědu,“ řekne máma a mrkne na Mikuláše. „Prej máme krtka na smetaně.“

„Cože?“

„No, krtka na smetaně,“ zopakuje máma a Mikuláš se rozesměje.

„No jistě,“ zabručí děda. „Tyhle vaše vtipy. Že hned přijdu.“

Máma se otočí a pomalu se vrací k domu. Mikuláš jde s ní.

K obědu našťestí není krtka, ale kaše s uzeným.

„Co ten tvůj naražený bok?“ zeptá se máma dědy.

„Dobrý, už to nebolí,“ nacpe si děda do pusy kus masa, aby nemusel dál mluvit.

„A ten kluk odvedle?“ vyptává se máma dál. „Je už taky v pořádku?“

„Asi jo. Už jsem ho viděl chodit po zahradě. Má pořád zalepenou hlavu a přijde mi takovej nějaký divnej.“

„Jak divnej?“ zeptá se Mikuláš.

„No, pořád chodí kolem plotu a kouká na Čurdův dům. Zrovna na to místo, odkud spadl. Asi pořád nemůže uvěřit tomu, odkud slítnul a že to přežil. Vždycky když mě uvidí, hned odejde.“

„Já tomu taky nemůžu uvěřit,“ přidá se babička. „Taková vejš-ka. No, hlavně že je živej. Kdo chce kafe?“ vstane od stolu a napustí vodu do konvice. „Dáme si všichni, ne?“

„Já nechci,“ ozve se Mikuláš.

„Kuš, kluku, s tebou se nebavím,“ zasměje se babička a postaví konvici na plotnu.

Po kafi se děda vrátí ke svému boji s krtkem, máma s babičkou myjí nádobí a Mikuláš s tátou jdou k Čurdovi. Slepice na dvoře spokojeně kvokají a Mikulášovi se při pohledu na ně uleví. Renda se stará.

Vejdou do domu a táta se zvědavě rozhlíží. Všechno vypadá jako obvykle, nezdá se, že by tu v poslední době někdo byl. Vydou po schodech na půdu.

„Tady jsme začali,“ ukáže Mikuláš na zbytky plátna a dřeva, složené v koutě. „Tady jsme skládali křídla a ocas.“

„Nic z toho tu ale už není,“ řekne táta krátce.

„Protože jsme všechno odnesli tam, do kasáren. A Renda odsud spadl, protože nás špehoval. Všechno muselo pryč.“

„To je jasný,“ přikývne táta. „Pěkná půda.“

„Ale vypadá to, že tu fakt nikdo nebyl,“ rozhlíží se Mikuláš. Hledá něco, cokoli, co by ukazovalo, že od té doby, co odnesli všechny části letadla do kasáren, sem někdo přišel. Čurda.

„Můžeme ještě někde hledat?“ zeptá se táta.

„Ještě se mrkneme, jak se daří králíkům,“ pokrčí rameny Mikuláš.

„Kde jsou?“

„V kůlně, pojď.“

Sejdou ze schodů do chladu chodby, tak tmavé, až z toho jde trochu strach.

V kůlně je naopak teplo, zaprášenými okny do ní svítí slunce a v kotcích dupou králíci. Čumáky tlačí na pletivo dvířek.

V miskách mají vodu a zrní, všechno je v pořádku. Ale jinak tu nic zvláštního nevidí, Čurdovy krámy leží na svém místě tak, jak ležely vždycky.

„Asi máme smůlu,“ utrousí táta. „Co je tady tohle?“ ukáže na mapu, kde je uprostřed lesů nakreslený velký červený křížek.

„Tam jsou ty kasárny,“ odpoví Mikuláš a sundá mapu z hřebíku. V té chvíli si všimne, že za mapou zpod rámu vykukuje cíp nějakého dalšího papíru. Opatrně papír vytáhne a rozloží na zemi.

„Našels něco?“ skloní se k němu táta.

„Já nevím, tohle jsem tu nikdy neviděl,“ odpoví Mikuláš a zírá na barevný plakát oznamující zápas v ledním hokeji. Na mistrovství světa v Praze. V roce 1947. Na zadní straně plakátu je přilepená mapka Prahy. A na ní další červený křížek.